ANTONI CZECHOW

Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu

Pragnienie jest jakby odwróceniem tęsknoty. Tęsknota kieruje się w przeszłość, pragnienie zmierza w przyszłość, a może jeszcze dalej ku samej wieczności. Pragnienie i tęsknota wyrastają z teraźniejszości i jednakowo są protestem przeciwko niej. Łączy je przekonanie, że to, co prawdziwe jest nieobecne. Tęsknota zna jednak dobrze kraje, do których tęskni, stąd wzywa ona człowieka do powrotu. To tęsknota kierowała krokami Odysa, gdy wracał do Itaki. Pragnienie nie zna swego domu, ono nigdy nie wraca, jest skazane na porzucanie każdej przeszłości i każdej teraźniejszości.

J. Tischner, *Filozofia dramatu*

W dramatach Czechowa ludzie żyją pod znakiem rezygnacji. Cechuje ich przede wszystkim rezygnacja z teraźniejszości i wzajemnej łączności, rezygnacja ze szczęścia w rzeczywistym spotkaniu. (...)

Rezygnacja z teraźniejszości to życie we wspomnieniu i utopii, rezygnacja ze spotkania to samotność. *Trzy siostry* – może najdoskonalszy z Czechowowskich dramatów – przedstawiają ludzi samotnych, pijanych wspomnieniami, marzących o przyszłości. Ich teraźniejszość jest przygnieciona przez przeszłość i przyszłość, stanowi jakiś czas przejściowy, czas wyłączenia, w którym powrót do utraconego kraju dzieciństwa jest jedynym celem. (...)

Czekanie na ten powrót do przeszłości, która ma być zarazem wspaniałą przyszłością, wypełnia więc serce sióstr Prozorow. Otaczają je oficerowie miejskiego garnizonu, których zżera to samo znużenie, ta sama tęsknota. (...)

Bardziej jeszcze aniżeli ta utopijna orientacja odosabnia ludzi ciężar przeszłości i ich niezadowolenie z teraźniejszości. Wszyscy snują refleksję nad własnym życiem, zatracają się w swych wspomnieniach i dręczą analizą nudy. Każdy w rodzinie Prozorowów i w kręgu ich znajomych ma swój własny problem, o który nieustannie potyka się wśród otoczenia i który oddziela go od innych ludzi. (...)

Powstaje pytanie, jak to się dzieje, że rezygnacja z tematu teraźniejszego życia na rzecz wspomnienia i tęsknoty, że nieustająca analiza własnego losu dopuszcza jeszcze ową formę dramatyczną, w której niegdyś wykrystalizowała się renesansowa wiara w tutaj i teraz, w relację międzyludzką. Rezygnacja z akcji i dialogu – dwóch najważniejszych kategorii formalnych dramatu – a więc rezygnacja z samej formy dramatycznej, odpowiada, jak się zdaje, wspomnianej podwójnej rezygnacji cechującej ludzi Czechowa.

Tę rezygnację formalną można jednak stwierdzić tylko w zarodku. Podobnie jak bohaterowie dramatów Czechowa wiodą dalej swoje życie towarzyskie mimo psychicznej nieobecności i nie wyciągają ostatecznych wniosków ze swej samotności i tęsknoty, lecz trwają w chwiejnej równowadze między światem a sobą, miedzy teraz a niegdyś, tak samo też i forma tych dramatów nie całkiem rezygnuje z kategorii, których potrzebuje jako forma dramatyczna. Zachowuje je, ale bez podkreślania, mimochodem, tak aby możliwe było, choć przez negację, jako odchylenie, powstanie właściwej formy dla właściwej tematyki.

P. Szondi, *Teoria nowoczesnego dramatu*, Warszawa 1976, ss. 28-31

W skrócie można by rzec, że świat archaiczny nie zna czynności „świeckich": każda czynność, która ma określony sens – polowanie, połów, rolnictwo, gry, konflikty, płciowość itp. – uczestniczy w pewien sposób w sacrum. Później będziemy się mogli jeszcze lepiej przekonać że „świeckie" są tylko czynności nie mające znaczenia mitycznego, czyli nie mające wzorcowych modeli. Można więc rzec, że każda odpowiedzialna i zmierzająca do precyzyjnie określonego celu czynność jest dla świata archaicznego rytuałem. Ponieważ jednak większość tych czynności uległa długiemu procesowi desakralizacji i stała się w społeczeństwach nowożytnych „świecka", uznaliśmy za właściwe pogrupować je osobno.

Oto na przykład taniec. Wszystkie tańce zostały uświęcone na początku; innymi słowy, miały wzorzec pozaludzki. To, że ów model był czasem zwierzęciem totemicznym lub emblematycznym, że jego ruchy zostały odtworzone w celu zaklęcia przez magię jego konkretnej obecności, pomnożenia go, wcielenia się człowieka w zwierzę, że model ten został w innych przypadkach objawiony przez bóstwo (...); że taniec był wykonywany celem zdobycia pożywienia, oddania czci zmarłym lub zapewnienia porządku w Kosmosie; że miał miejsce w trakcie inicjacji, ceremonii magiczno-religijnych, zawierania małżeństw itp. – są to szczegóły, których omawianie możemy sobie tutaj podarować. Nas interesuje bowiem jego hipotetyczne pozaludzkie pochodzenie (gdyż każdy taniec został stworzony in illo tempore, w epoce mitycznej, przez „przodka", zwierze totemiczne, boga lub bohatera). Rytmy choreograficzne mają model poza życiem świeckim człowieka: odtwarzają ruchy zwierzęcia totemicznego lub emblematycznego czy ruchy gwiazd, albo same przez się stanowią rytuały (kroki w labiryncie, skoki, gesty wykonywane za pomocą instrumentów ceremonialnych itp.) – taniec naśladuje zawsze gest archetypowy lub upamiętnia moment mityczny. Słowem – jest to powtarzanie, tym samym zaś reaktualizacja „owego czasu".

M. Eliade, *Mit wiecznego powrotu*, Warszawa 1998, ss. 39-40

DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY
Bartosz Zaczykiewicz

WICEDYREKTOR
Leszek Kodrzycki

ZE ZBIORÓW
Instytutu Teatralnego

Teatr im. Jana Kochanowskiego
45-056 Opole, Plac Teatralny 12
sekret. tel./fax (+48 77) 45-45-942, 45-39-086
centrala tel. 45-39-082 do 85
http://www.teatrkochanowskiego.art.pl
e-mail: biuro@teatrkochanowskiego.art.pl

Organizatorem
Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu
jest Samorząd Województwa Opolskiego.

Repertuar

DUŻA SCENA

MATKA JOANNA OD ANIOŁÓW
wg Jarosława Iwaszkiewicza — *prem. I 2002*

FORMAT: REWIZOR
wg Mikołaja Gogola — *prem. VI 2003*

Stanisław Wyspiański
KLĄTWA — *prem. IV 2004*

Hanna Januszewska
KOT W BUTACH — *prem. X 2004*

William Shakespeare
MAKBET — *prem. XII 2004*

Antoni Czechow
3 SIOSTRY — *prem. IX 2005*

MAŁA SCENA

David Harrower
NOŻE W KURACH — *prem. I 2004*

Dea Loher
SINOBRODY - NADZIEJA KOBIET — *prem. IX 2004*

Kerstin Specht
ŻABIA KRÓLOWA — *prem. II 2005*

Aleksander Fredro
DOŻYWOCIE — *prem. IV 2005*

SCENA NA PARTERZE

JESZCZE NIE JESTEM GOTOWA...
wg Agnieszki Osieckiej — *prem. IV 2000*

Nikołaj Kołjada
MERYLIN MONGOŁ — *prem. XII 2003*

Michał Walczak
PLASKOWNICA — *prem. III 2005*

W PRZYGOTOWANIU

Eurypides
IFIGENIA W AULIDZIE

Wasilij Sigarjew
FANTOM BÓLU

Kierownik techniczny – JAROSŁAW PIECHOWIAK
Kierownik Biura Obsługi Widzów – ALINA WÓJCIK
Sekretarz literacki – KATARZYNA DUDEK
Redaktor graficzny – HALINA FLEGER
Koordynacja pracy artystycznej – KATARZYNA SICZEWSKA
– IWONA MALECKA
Asystent dyr. ds. sponsoringu – BEATA SIWICKA
Specjalista ds. marketingu i reklamy – BEATA ZAWADA
Główny mechanik – Ireneusz Podhalański

PRACOWNIE:

Krawiecka	– Irena Grund, Kazimierz Birecki
Stolarska	– Bernard Szolc
Malarska	– Małgorzata Grubizna
Modelatorska	– Barbara Cegielska
Tapicerska	– Joachim Bryła
Oświetleniowa	– Grzegorz Cwalina
Akustyczna	– Ryszard Balcer
Perukarska	– Paweł Stelmach
Ślusarska	– Zbigniew Rudawy
Garderobiana	– Maria Watras

BIURO OBSŁUGI WIDZÓW - bow@teatrkochanowskiego.art.pl
przyjmuje zamówienia
na sprzedaż biletów indywidualnych
i zbiorowych codziennie od 8.00 do 18.00,
tel. 45-45-941, 45-39-082 do 85 w. 108.
Projekt plastyczny programu – HALINA FLEGER
Redakcja programu – KATARZYNA DUDEK
Opracowanie komputerowe:
STUDIO „comTEXT", tel. 456 73 35
Druk: „ART-DRUK", tel. 441 81 70

NTO NOWA TRYBUNA OPOLSKA
RADIO OPOLE 103.7 101.2 98.3
TVP 3 OPOLE

3 SIOSTRY

Antoni Czechow

(ТРИ СЕСТРЫ)
Przekład: Natalia Gałczyńska

Reżyseria
Andrzej Bubień

Scenografia
Anna Sekuła

Muzyka
Jerzy Adam Nowak

Ruch sceniczny
Zbigniew Szymczyk

Osoby:

Andrzej Prozorow	- MACIEJ NAMYSŁO
Natasza, jego narzeczona, później żona	- ARLETA LOS-PŁAWSZEWSKA
Olga, jego siostry	- GRAŻYNA MISIOROWSKA
Masza, jego siostry	- ALEKSANDRA CWEN
Irina, jego siostry	- GRAŻYNA ROGOWSKA
Fiodor Kułygin, nauczyciel gimnazjalny, mąż Maszy	- LESZEK MALEC
Aleksander Wierszynin, podpułkownik, dowódca baterii	- JACEK LECZNAR
Mikołaj Tuzenbach, baron, porucznik	- MICHAŁ MAJNICZ
Wasilij Solony, sztabskapitan	- ANDRZEJ CZERNIK
Iwan Czebutykin, lekarz wojskowy	- GRZEGORZ MINKIEWICZ
Aleksy Fiedotik, podporucznik	- DOMINIK BĄK
Włodzimierz Rode, podporucznik	- BOGDAN ZIELIŃSKI
Fierapont, stary stóż	- ANDRZEJ JAKUBCZYK
Anfisa, niańka	- EWA WYSZOMIRSKA

Kompozycja świateł – Grzegorz Cwalina
Inspicjent – Cecylia Jacewska-Caban
Operatorzy światła – Daniel Jaskuła, Witold Prokopowicz
Akustyk – Marian Weissenfeld
Brygadier sceny – Stanisław Kraska
Rekwizytor – Halina Rimpler, Anna Watras

Premiera 10 września 2005 Duża Scena

Licencja na wystawienie utworu została wydana
przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS